

INFORMACJA Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI KULTURY (MUZEA)

w 2018 roku

NAZWA INSTYTUCJI KULTURY:

MUZEUM GROSS-ROSEN W ROGOŹNICY
ul. Ofiar Gross-Rosen 26
58-152 Goczałków

CZĘŚĆ I					
Dane	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Razem
<u>Wystawy stałe:</u>					
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy: <ul style="list-style-type: none"> • <i>KL Gross-Rosen 1941-1945</i> • <i>AL Riese – filie obozu koncentracyjnego Gross-Rosen w Górach Sowich</i> • <i>Zaginione człowieczeństwo</i> • <i>Zostały rzeczy, pamięć, żal</i> • <i>Przywrócić pamięć – materialne znaki historii</i> • <i>Herosi w pasiakach. Nieznana historia piłki nożnej w hitlerowskim obozie koncentracyjnym Gross-Rosen</i> • <i>Kamienne świadectwo</i> 	7	7	7	7	7
<u>Wystawy czasowe:</u>					
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wrzesień '39 w niemieckiej propagandzie</i> • <i>II wojna światowa na Kielecczyźnie</i> 	3	3	3	2	8
INNE MIEJSCA:					
<ul style="list-style-type: none"> – Zamek Książ w Wałbrzychu 	1	1	1	1	1
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Filie KL Gross-Rosen</i> – Centrum Kultury i Turystyki w Walimiu 	1	1	1	1	1
<ul style="list-style-type: none"> • <i>AL Riese – filie KL Gross-Rosen w Górach Sowich</i> 					

<u>Powiększanie zbiorów – ilość:</u>					
• Ekspozyty muzealne: SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy	5	0	0	0	5
• Depozyty muzealne: SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy	5	0	1	0	6
• Księgozbiory: SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy	23	68	14	5	110
• Archiwalia: SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy:	46	25	58	58	187
<u>Konserwacja zbiorów – ilość:</u>					
• Księgozbiory:	0	5	0	0	5
• Ekspozyty muzealne:	0	0	0	0	0
• Archiwalia:	0	0	0	0	0
<u>Liczba odwiedzających:</u>					
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy	4847	17 089	19 390	6717	48 043
INNE MIEJSCE – Zamek Książ w Wałbrzychu	10 150	78 680	71 961	41 657	202 448
– Centrum Kultury i Turystyki w Walimiu	4643	17 471	25 354	6483	53 951
<u>Frekwencja w %:</u>					
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy (w odniesieniu do założeń planu rocznego na 2018 r.)	12,11%	42,72%	48,47%	16,79%	120,1%
<u>Liczba sprzedanych biletów*:</u>					
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy – Opłaty za:					
• usługi przewodnickie	89	240	340	114	783
• projekcje filmowe	731	1596	2718	957	6002
• parking	746	2182	2995	978	6901
* Zgodnie z Uchwałą nr XLVI/855/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dn. 28.06.2002 r. w sprawie nieodpłatnego wstępu do Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy – wstęp do Muzeum Gross-Rosen jest bezpłatny. Muzeum nie sprzedaje biletów wstępu.					

Działalność naukowa:					
<ul style="list-style-type: none"> tematy badawcze /kontynuacja/: - „Rewiry w KL Gross-Rosen” - „Transporty więźniów skierowane do KL Gross-Rosen” - „Wydarzenia w ostatnich dniach istnienia obozu głównego w Gross-Rosen” 	3	3	3	3	3
<ul style="list-style-type: none"> konsultacje naukowe kwerendy 	14 1	11 2	7 0	10 0	42 3
Działalność edukacyjna (wszystkie formy):					
<ul style="list-style-type: none"> lekcje muzealne zajęcia warsztatowe 	13 /281 osób/ 7 /210 osób/	15 /325 osób/ 24 /643 osoby/	8 /216 osób/ 2 /74 osoby/	25 /589 osób/ 12 /304 osoby/	61 /1411 osób/ 45 /1231 osób/
Działalność wydawnicza:					
<ul style="list-style-type: none"> książki: - nowe / nakład - dodruki / nakład katalogi wystaw: - nowe / nakład - dodruki / nakład ulotki i informatory: - nowe / nakład - dodruki / nakład plakaty / nakład 	1 / 2000 egz. 4 / 65 egz.	0 6 / 130 egz.	0 7 / 2645 egz.	0 2 / 30 egz.	1 / 2000 egz. 19 / 2870 egz.
	0 2 / 60	0 2 / 70 egz.	0 3 / 109 egz.	0 3 / 60 egz.	0 10 / 299 egz.
	0 0 0	0 1 / 10 egz. 10 egz.	0 0 56 egz.	0 0 0	0 1 / 10 egz. 66 egz.
Liczba odbiorców działań edukacyjnych i innych	491	968	290	893	2642
Nagrody i wyróżnienia instytucji					

CZEŚĆ II						
Informacje o:	Krótki opis	Rezultat	Kwota pozyskana	Kwota BWD	Inne	Łączny budżet zadania
Projekty realizowane w ramach programów, z ich wyszczególnieniem (MKiDN, UE, itp.)						
1. Zadanie pn. <i>Kamienie pamięci</i>	W ramach projektu zrealizowano dwa zadania: 1. Kwerenda w Ludwigsburgu. 2. Tłumaczenie 4 pozycji książkowych: 2 z j. niemieckiego, 1 z j. portugalskiego i 1 z j. angielskiego. Są to pozycje książkowe, na podstawie których zostanie przygotowane wydawnictwo pt. „Żydzi polscy w KL Gross-Rosen”.	W trakcie realizacji	52 000,00 zł	5400,00 zł	Budżet 2018 r. Muzeum Gross-Rosen – 5000,00 zł	254 010,00 zł
2. Zadanie pn. <i>Opieka nad miejscem pamięci KL Gross-Rosen – II etap</i>	W ramach zadania zrealizowano dwa zadania: 1. Prace konstrukcyjno-konserwatorskie 3 wież oraz budynków technicznych w historycznym kamieniołomie. 2. Prace konserwatorsko-budowlane na pozostałościach budynku do składowania ciał, tzw. kostnicy.	Zrealizowano	223 608,00 zł	53 000,00 zł	Budżet Muzeum Gross-Rosen – 2902,00 zł	279 510,00 zł

CZĘŚĆ III

Krótki opis działań statutowych:

Muzeum Gross-Rosen:

- prowadzi badania naukowe i upowszechnia je w formie publikacji, uczestniczy w sesjach naukowych i popularnonaukowych, udziela konsultacji i wydaje opinie naukowe w zakresie historii KL Gross-Rosen;
- gromadzi i przechowuje, konserwuje, opracowuje i udostępnia zabytki i materiały oraz dokumenty dotyczące byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Gross-Rosen i jego filii;
- utrzymuje, konserwuje i udostępnia historyczne obiekty i urządzenia poobozowe;
- inwentaryzuje, kataloguje, digitalizuje i naukowo opracowuje gromadzone materiały dokumentacyjne i zabytki, tworząc komputerowe bazy danych związane tematycznie z zakresem działania Muzeum;
- udostępnia zbiory do celów naukowych, dokumentacyjnych, wystawienniczych oraz edukacyjno-oświatowych;
- organizuje sesje, konferencje, spotkania edukacyjne oraz warsztaty w ramach działalności edukacyjnej w siedzibie Muzeum, szkołach oraz w innych placówkach oświatowych;
- organizuje uroczystości upamiętniające wydarzenia związane z historią KL Gross-Rosen i II wojną światową;
- prowadzi bibliotekę specjalistyczną oraz dystrybucję wydawnictw muzealnych;
- prowadzi działalność informacyjną dla odwiedzających Muzeum i zapewnia obsługę przewodnicką w języku polskim, angielskim, niemieckim oraz – po wcześniejszym zgłoszeniu – w j. francuskim i czeskim.

Krótki opis działań promocyjnych:

Informacje o działalności Muzeum Gross-Rosen zamieszczane są na stronie internetowej Muzeum (www.gross-rosen.eu) i profilu FB oraz jako newsletter rozsyłane są do osób zainteresowanych, a także na stronach internetowych: DOKiS, UMWD w zakładce Kalendarium Wydarzeń Kulturalnych, cojestgrane.pl, a także w „Wąlbzyskim Magazynie Kulturalnym” oraz w lokalnej prasie. Ponadto Muzeum przekazuje materiały informacyjne dotyczące Muzeum Gross-Rosen ośrodkom kultury, bibliotekom i centrom informacji turystycznej, uczestniczy w targach książki i prezentacjach wydawnictw.

Ocena sytuacji instytucji:

Sytuacja Muzeum Gross-Rosen ogólnie jest stabilna, niemniej jednak występują zarówno potencjalne, jak i bieżące zagrożenia o różnej skali i zakresie, o czym poniżej.

Zagrożenie działalności instytucji:

1/ Problemy kadrowe

Muzeum Gross-Rosen położone jest, w sensie geograficznym, pomiędzy dwiema wsiami: Rogoźnicą i Kostrzą, które stanowią w praktyce bezpośrednie zaplecze kadrowe. Rosnąca frekwencja odwiedzających (w roku 2016 – ponad 50 tys., przy średniej z lat poprzednich 30 tys. odwiedzających) wymaga wzrostu zatrudnienia przewodników muzealnych ze znajomością języków obcych (j. niemiecki, angielski – aktualnie są to tylko dwie pracownice). Przy relatywnie niskich płacach (przewodniczka z 5-letnim stażem pracy, wykształceniem wyższym – mgr filologii germańskiej zarabia 2.907 zł brutto miesięcznie) pozyskanie takiego, nowego

pracownika z oddalonych (mniej lub bardziej) miejscowości (np. ze Strzegomia, Świdnicy, Świebodzic czy Wałbrzycha) jest praktycznie bardzo mało realne, ponieważ dochodzą koszty dojazdu samochodem prywatnym – środki komunikacji publicznej jeżdżą rzadko i godziny ich pracy nie pokrywają się z godzinami pracy przewodników muzealnych (w sezonie turystycznym Muzeum czynne jest od godz. 8.00 do godz. 19.00). Do pracy w Muzeum w Rogoźnicy dojeżdżają wszyscy pracownicy, w związku z czym podwyższenie płac tylko wybranym zaburzyłoby radykalnie strukturę wynagrodzeń i najprawdopodobniej doprowadziło do protestów pracowniczych. Jedynym, realnym rozwiązaniem tego problemu jest istotnie duża podwyżka płac wszystkich pracowników Muzeum Gross-Rosen. Pośrednim potwierdzeniem takiej konieczności może być fakt, że na przestrzeni ostatnich lat z pracy w Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy odeszły cztery przewodniczki muzealne z wyższym wykształceniem i ze znajomością języków obcych oraz przykład kandydatki na to stanowisko, mieszkającej w Jaworze, oczekującej płacy na poziomie minimum 4300 zł brutto.

Problem ten się rozszerza również na pracowników technicznych. Oprócz stałej "konkurencji" zatrudnieniowo-płacowej, licznych na tym terenie zakładów kamieniarskich, pojawił się nowy konkurent w postaci zakładów „Mercedesa” w oddalonym od Rogoźnicy o 12 km Jaworze. Planowane przez ten zakład zatrudnienie na poziomie 1000 pracowników wydreneuje pobliski rynek pracy w pełnym zakresie. Dlatego też Muzeum musi być, w sensie wysokości płac dla tej kategorii pracowników, zdecydowanie konkurencyjne.

2/ Zagrożenia w planowaniu i realizacji działań inwestycyjnych

Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy obejmuje teren ponad 44 ha byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego wpisanego do rejestru zabytków wraz z jego całą infrastrukturą poobozową, jej ogrodzeniem i historycznym kamieniołomem. Infrastruktura poobozowa to ponad 180 obiektów i destruktywów budowlanych oraz 874 słupy ogrodzeniowe. W związku z czym podstawowym i wieloletnim zadaniem inwestycyjnym Muzeum są przede wszystkim prace budowlano-konserwatorskie. Mechanizm działań inwestycyjnych składa się z dwóch etapów: przygotowawczego i wykonawczego. Pierwszy to prace koncepcyjno-projektowe, najczęściej poprzedzone pracami archeologicznymi, a drugi to realizacja budowlano-konserwatorska. Koszty obydwu tych etapów są poza możliwościami finansowymi budżetu Muzeum, dlatego też wykonanie prac archeologicznych i projektów konserwatorskich musi być poprzedzone zdobyciem tzw. zewnętrznych środków finansowych rzędu ok. 40–120 tys. zł. Muzeum od wielu lat korzysta z życzliwej pomocy w tym względzie zarówno UMWD, jak i MKiDN. Jednakże każdorazowe pozyskanie na tej drodze wsparcia finansowego obarczone jest relatywnie wysokim ryzykiem, ponieważ Muzeum przygotowując wystąpienie do programów operacyjnych MKiDN oczekuje na ich pozytywne rozstrzygnięcie, ale w formie konkursowej, co w praktyce skutkuje „przyznaniem” lub „nie” określonych środków na określony projekt, a czasami konkretny program operacyjny MKiDN zawiera klauzulę wykluczającą ubieganie się o wsparcie finansowe w następnej edycji (za rok) na ten sam projekt. Podobnie jest w przypadku wsparcia w postaci wkładu własnego z UMWD, który nie zawsze jest przyznany w planowanej wysokości, co stawia Muzeum w trudnej sytuacji finansowej – wymaga w tym przypadku albo drastycznych oszczędności budżetowych, co nie zawsze jest możliwe, albo ubieganie się o dodatkowe środki finansowe z jeszcze innych źródeł. Dodatkowym elementem ryzyka jest upływ czasu w danym roku budżetowym. Zlecenia wykonania projektu można dokonać dopiero po uzyskaniu środków finansowych potwierdzonych pisemnie. Należy również przygotować i podpisać stosowne umowy z UMWD i MKiDN. Do tego dochodzi czas potrzebny na wykonanie projektu, uzyskanie zgody konserwatorskiej i budowlanej oraz czas potrzebny na rozliczenia finansowe z MKiDN i UMWD. Podobnie przebiega proces wykonawczy projektu. Z tym, że liczba zagrożeń się zwiększa, ponieważ dochodzi m.in. etap przetargu nieograniczonego (najczęściej koszt prac konserwatorsko-budowlanych to rząd 150–400 tys. zł). Ostatnia nowelizacja Ustawy zamówień publicznych w praktyce przedłuża proces rozstrzygnięcia przetargu, a ponadto zawsze istnieje potencjalna możliwość odwołania się przez któregoś z oferentów lub nawet konieczność powtórzenia postępowania przetargowego. W całym procesie realizacyjnym projektu należy także uwzględnić „minimalny czas jego wykonania” określony przez wykonawcę, uwzględniający również warunki pogodowe.

Potencjalne współprowadzenie Muzeum Gross-Rosen przez MKiDN od 1 stycznia 2019 roku wykluczy dotychczasową i wieloletnią możliwość ubiegania się o finansowe środki z programów operacyjnych MKiDN. W tej sytuacji Muzeum wystąpiło do Wydziału Kultury UMWD o zwiększenie przeszłego budżetu o kwotę 1,5 mln zł, uwzględniając w tej kwocie ok. 600 tys. zł na projekty i prace konserwatorsko-budowlane. Jeśli więc przyszłe budżety Muzeum nie zostaną zwiększone o wnioskowaną kwotę, to fakt współprowadzenia stanie się kontrproduktywny – zamiast poprawić warunki działania Muzeum i zapewnić mu perspektywy rozwojowe, to je tylko pogorszy i nie pozwoli wyeliminować wyżej i poniżej opisanych zagrożeń.

3/ Zagrożenia inne

Cały teren Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy i wszystkie obiekty kubaturowe objęte są systemem telewizji obserwacyjnej i systemem alarmu przeciwpożarowego. Coraz częściej występujące wyładowania atmosferyczne uszkadzają zabezpieczenia przepięciowe obydwu tych systemów, a czasem indukcyjnie same urządzenia pomimo bieżącej ich konserwacji i nadzoru. Skala tych uszkodzeń jest każdorazowo inna, ale zawsze łączy się z koniecznością ich natychmiastowej naprawy i pokrycia jej kosztów. Przykładem jest ostatnia awaria systemu alarmu pożarowego i telewizji obserwacyjnej, jaka nastąpiła w dniu 11 sierpnia 2017 r. na skutek silnej burzy i wyładowań atmosferycznych. Awaria została usunięta. Koszt napraw wyniósł 73 669,62 zł. Postępowanie likwidacyjne w firmie ubezpieczeniowej T.U. Gothaer zostało zakończone i cała w/w kwota została Muzeum zwrócona przez ubezpieczyciela. Niestety, tego typu zagrożenia są ciągle aktualne i potencjalnie możliwe do wystąpienia.

Informacja o przeprowadzonych w instytucji kontrolach i ich wynikach:

W 2018 r. w instytucji nie przeprowadzono kontroli.

Opis wykonanych zaleceń pokontrolnych:

Wałbrzych, 15.01.2019 r.

.....
miejsowość, data sporządzenia

.....
dyrektor instytucji